

Дарина Радь,
здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
спеціальність 061 Журналістика,
Луцький національний технічний університет
Науковий керівник –
кандидат філологічних наук,
доцент кафедри іноземної та української філології
Луцького національного технічного університету
Лариса Садова

КРАЄЗНАВЧИЙ КОНТЕНТ У РЕГІОНАЛЬНИХ МЕДІА

Краєзнавство є важливою складовою культурного та інформаційного життя суспільства. У сучасному світі зростає значення локального контенту, що пов'язано з інтересом до власної ідентичності, традицій і історії рідного краю. Волинь – регіон із багатою історією, глибокими культурними традиціями та численними видатними постатями. Саме тому краєзнавчий контент у волинських медіа займає помітне місце, охоплюючи як друковані, так і цифрові платформи.

Проте сучасні краєзнавчі електронні інформаційні ресурси не завжди формують свій контент з урахуванням потреб користувачів [2, с. 13; 4, с. 576]. Тому орієнтація на інформаційні потреби зазвичай визначає успіх реалізації будь-якої форми обслуговування певного користувача. Поняття «краєзнавчі потреби» ідентифікуємо як потреби в документах, інформації та знаннях про певну місцевість (регіон) країни [3, с. 210].

Краєзнавчий контент – це не лише інформація про географічні, історичні чи культурні особливості певної місцевості. Це – інструмент, за допомогою якого суспільство зберігає свою колективну пам'ять, формує національну свідомість та виховує у громадян почуття патріотизму, любові до рідного краю. Особливо важливим це є у прикордонних регіонах, таких як Волинь, де культурне надбання формувалося на перетині різних історичних і етнічних впливів.

Сьогодні, коли глобалізація стирає локальні особливості, краєзнавчий контент стає чинником збереження унікальності регіону. Волинські медіа, як сучасні провідники інформації, відіграють ключову роль у цьому процесі. Завдяки газетам, телебаченню, інтернет-ресурсам, соціальним мережам, жителі області мають змогу отримувати достовірні та цікаві матеріали про історію своїх населених пунктів, видатних земляків, архітектурні пам'ятки, місцеві традиції та обряди.

Крім інформативної функції, краєзнавчий контент виконує ще й освітню. Він використовується в навчальних закладах для викладання історії, літератури, географії, інтегрується у виховні заходи [1].

Через знайомство з історією рідного міста чи села школярі та студенти краще розуміють процеси, що відбуваються в країні загалом, формують власну думку про минуле, навчаються критичному мисленню.

Важливо й те, що краєзнавчі публікації часто мають сильний емоційний вплив. Стаття про відому особу з рідного села чи зворушливе фото зі шкільного архіву може пробудити ностальгію, заохотити до діалогу між поколіннями, надихнути на дослідження родинного дерева або навіть написання мемуарів.

Також варто зазначити, що краєзнавчий контент виконує роль каталізатора громадянської активності. Публікації про забуті історичні пам'ятки можуть ініціювати проекти з їх відновлення, а розповіді про героїв сучасності – стати основою для соціальних ініціатив. Через це місцеві медіа на Волині дедалі частіше включають краєзнавчі теми у свою редакційну політику, розуміючи їх вплив на формування сильного, об'єднаного суспільства.

Краєзнавчий контент на Волині поширюється через цілу низку джерел – від традиційних друкованих видань і музейної роботи до сучасних мультимедійних і цифрових платформ. Кожне з них відіграє свою унікальну роль у збереженні й популяризації регіональної спадщини.

Однією з ключових установ, що активно працює над створенням і поширенням краєзнавчого контенту, є Волинська державна обласна універсальна наукова бібліотека імені Олени Пчілки. Вона не лише обслуговує читачів традиційною літературою, а й здійснює видавничу діяльність: готує бібліографічні та біобібліографічні покажчики, присвячені видатним особистостям Волині, письменникам, журналістам, науковцям.

Видання, як-от «Олекса Ошуркевич: до народних джерел» чи «Все життя – один політ: Василь Слапчук», знайомлять широке коло читачів із творчим доробком, життєвим шляхом і громадянською позицією відомих земляків.

Ще одним осередком формування краєзнавчого медійного простору є Волинський краєзнавчий музей, заснований ще у 1929 році. Це не лише зібрання артефактів, а й активна інституція, яка формує інформаційне поле. У 2023 році в музеї відбулася презентація низки важливих історичних праць, зокрема:

– «Міжвоєнний Луцьк. 1919–1939» – історичний альманах про життя міста у період між світовими війнами;

– «Історичне краєзнавство Волинської області (1939–2019 роки)» Геннадія Бондаренка – дослідження, що аналізує еволюцію історичних досліджень у регіоні.

Такі заходи супроводжуються публікаціями в регіональній пресі, інтерв'ю з авторами на місцевому телебаченні та в соціальних мережах.

Особливої уваги заслуговують локальні медіаресурси, серед яких вирізняються:

– «Перший» (pershyj.net) – видання з активною рубрикою «Історія», що публікує розповіді про старі будинки Луцька, визначні місця Волині, невідомі архівні світлини;

– «Суспільне.Луцьк» – телерадіокомпанія, яка транслює передачі про фольклор, народні промисли, традиції і святкування в різних куточках області;

– «Район.Луцьк» – сайт, який у проєктах типу «Історичний Луцьк» досліджує розвиток міста, зміни архітектури, походження назв вулиць;

– «ВолиньPost» – інтернет-видання, що часто розміщує тематичні добірки, репортажі з експедицій, інтерв'ю з місцевими істориками.

У цих медіа простежується чітка тенденція до використання візуального краєзнавчого контенту – карт, фотодобірок, відеоекскурсій, 3D-моделей будівель. Це не лише збагачує інформаційний простір, а й полегшує сприйняття складної інформації різними віковими категоріями.

Таким чином, краєзнавчий контент на Волині поширюється через добре організовану і різноманітну систему платформ – від бібліотек і музеїв до сучасних медіа й цифрових сервісів. Саме їхня співпраця і взаємодоповнення дозволяє охопити широку аудиторію і донести до неї багатство регіональної культурної та історичної спадщини.

З появою цифрових технологій краєзнавчий контент на Волині набув нового звучання та значно розширив своє охоплення. Інтернет, соціальні мережі, інтерактивні платформи стали не лише альтернативою традиційним медіа, але й потужним інструментом для збереження, відтворення і популяризації локальної спадщини.

Одним із найцікавіших прикладів цифрової ініціативи на Волині є проєкт «КРЕДЕНС», створений волинським айтішником і краєзнавцем Валерієм Кулаєм. Це онлайн-платформа, що об'єднує різні аспекти автентичної культури: вишивки, старовинні рецепти, родинні фотоархіви, документи, предмети побуту, зразки говірок. «Креденс» не лише інформує, а

й дозволяє кожному охочому завантажити свої матеріали, створюючи віртуальний музей Волині [5]. Таким чином, контент формується спільнотою і зберігає локальний колорит у цифровому просторі.

Соціальні мережі – ще один важливий інструмент поширення краєзнавства. На Facebook, Instagram, YouTube активно діють сторінки, присвячені історії Луцька та Волині. Наприклад, сторінка «Таємниці Луцька» регулярно публікує архівні фотографії, спогади старожилів, рідкісні карти й матеріали з архівів. Через коментарі, поширення й обговорення такий контент набуває вірусного ефекту, що дозволяє залучати нову аудиторію.

У підсумку, новітні форми краєзнавчого контенту відкривають нові горизонти: роблять історію доступною, взаємодіють із аудиторією, залучають молодь і перетворюють звичний матеріал на захопливу подорож. Волинські приклади демонструють успішне поєднання традицій і сучасності, що забезпечує збереження і трансляцію культурної спадщини в майбутнє.

Краєзнавчий контент у волинських медіа – це не лише джерело цікавої інформації, а й важливий інструмент культурного виховання, збереження історичної пам'яті та формування регіональної ідентичності. Активна участь бібліотек, музеїв, журналістів і звичайних мешканців у створенні та поширенні краєзнавчих матеріалів свідчить про високий рівень зацікавленості суспільства. За допомогою сучасних технологій краєзнавчий контент стає ще доступнішим, різноманітнішим та динамічнішим, що забезпечує йому майбутнє у цифрову епоху.

Аналіз краєзнавчого контенту у волинських медіа свідчить про його високу суспільну, освітню та культурну цінність. У сучасних умовах, коли з одного боку спостерігається інформаційне перенасичення, а з іншого – потреба у збереженні локальної ідентичності, саме краєзнавчі матеріали стають джерелом стабільності, історичної правди і культурної спадщини.

Список використаної літератури

1. Інфомедійна грамотність – невід'ємна складова навчального процесу закладу вищої освіти : збірник статей / Редкол. : В. Ф. Іванов (голов. ред.) [та ін.]. Київ : Академія української преси, IREX, Центр Вільної преси, 2021. 400 с.
2. Климчук Л. В. Структура і зміст краєзнавчих інформаційних потреб користувачів. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2013. № 4. С. 12–20.
3. Кушнарєнко Н. М. Бібліотечне краєзнавство : підручник. Київ : Знання, 2007. 502 с.

4. Саєнко Л. І. Інформаційні потреби користувачів краєзнавчих документів Одеської національної наукової бібліотеки. *Бібліотека. Наука. Комунікація: 100-річчя Національної бібліотеки України імені В.Вернадського : матеріали Міжнар. наук. конф. (Київ, 6–8 лист. 2018 р.) / ред.: О. М. Василенко, Л. А. Дубровіна, В. І. Попик та ін. ; Нац. б-ка України ім. В.І. Вернадського. Київ, 2018. С. 575–578.*

5. Креденс. URL: <https://kredens.org/>